

Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 28. januar 2009

Offentligt referat fra Europaudvalgets møde 17. december 2008

Til orientering vedlægges det offentlige referat for Europaudvalgets åbne møde den 17. december 2008.

Der udsendes to referater af Europaudvalgets møder. Det ene referat er offentligt og indeholder referat fra behandlingen af alle åbne punkter på Europaudvalgets dagsorden. Det andet referat er fortroligt, idet det både indeholder referat fra behandlingen af de lukkede og åbne punkter på dagsordenen. Såfremt der ingen lukkede punkter er på dagsordenen er det offentlige og det fortrolige referat identiske. Det fortrolige referat udsendes alene til partiernes EU-ordførere.

Det bemærkes, at det offentlige referat er et redigeret referat af Europaudvalgsmøderne og ikke en ordret gengivelse. Det bemærkes endvidere, at referatet udsendes af Europaudvalgets sekretariat uden forudgående godkendelse af Europaudvalget.

Med venlig hilsen

Iben Tybjærg Schacke
EU-Sekretariatet

REFERAT

AF 17. EUROPAUDVALGSMØDE

Mødedato: Onsdag den 17. december 2008
Tidspunkt: 5 min. efter afsl. af mødet i Det Udenrigspolitiske Nævn, dog tidl. kl. 09.00
Sted: Vær. 2-133

Dagsorden

Det Slettet: 29. januar 2009

1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd den 11.-12. december 2008
Forelæggelse ved statsministeren
2. Samråd med statsministeren om samrådsspørgsmål I vedr. "Green New Deal" og samrådsspørgsmål D fra EPU vedr. at gøre Danmark til en ny grøn vindnation
  - EUU alm. del (08) – samrådsspørgsmål I (vedlagt)
  - EPU alm. del (08) – samrådsspørgsmål D (vedlagt)
  - Det Europæiske Råd 11-12/12-08 – Bilag 7 (Konklusioner af 15/12-08)
  - EU-note – E 21 (notat af 12/12-08 om topmødet)

L 3. Eventuelt

Andre arrangementer for Europaudvalgets medlemmer i uge 51:

Ingen

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

L =Lukket behandling

REFERAT

AF 17. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: 17. december 2008

Tidspunkt: Kl. 9.00

Sted: 2-133

Til stede: Svend Auken (S) formand, Michael Aastrup Jensen (V), Erling Bonnesen (V), Henrik Høegh (V) næstformand, Pia Adelsteen (DF), Kim Mortensen (S), Helle Thorning-Smidt (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Villy Søvndal (SF), Margrethe Vestager (RV), Per Clausen (EL)

Fra EPU deltog: Jens Kirk (V), Ellen Trane Nørby (V), Lars Christian Lilleholt (V), Ole Vagn Christensen (V), Mette Gjerskov (S), Per Ørum Jørgensen (KF) og Bente Dahl (RV)

Desuden deltog: Statsminister Anders Fogh Rasmussen og udenrigsminister Per Stig Møller

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd den 11.-12. december 2008

Statsministeren: Der var som bekendt topmøde i EU i sidste uge i Bruxelles. Set med danske øjne var det et rigtigt godt møde. Jeg vil nævne de vigtigste resultater.

Først og fremmest lykkedes det at nå til enighed om EU's klima- og energipakke. Det er en aftale, som betyder, at vi har ryddet en stor sten af vejen forud for klimakonferencen i København næste år. Vi har sendt et markant signal til resten af verden om, at EU står ved sine mål og sine løfter. Det er forudsætningen for, at EU fortsat kan udøve et globalt lederskab i bekæmpelsen af menneskeskabte klimaforandringer. Samtidig er aftalen et vigtigt skridt i retning af at øge Europas energisikkerhed. Det er jo sådan, at øget anvendelse af vedvarende energi og bedre energieffektivitet alt sammen bidrager til at gøre os mindre afhængige af importeret olie og gas.

Aftalen indebærer, at der nu er enighed om, hvordan EU skal gennemføre sine ambitiøse klima- og energimål. Det vil sige de 3 gange 20 i 2020, nemlig 20 pct. vedvarende energi, 20 pct. mere energieffektivitet og 20 pct. reduktion af CO₂-udledningerne – og vel at mærke hele 30 pct. som led i en global klimaaftale. Jeg vil ikke lægge skjul på, at der var tale om meget hårde forhandlinger. Men viljen til at nå en aftale var til stede. Det er min forventning, at Europa-Parlamentets plenarforsamling senere i dag vil kunne vedtage de relevante retsakter. Jeg synes i det hele taget, der er grund til at takke Europa-Parlamentet, som gennem forhandlingerne har anlagt en meget konstruktiv linje og samtidig har været en vigtig allieret for bl.a. Danmark.

Fra dansk side har regeringen gennem hele forløbet kæmpet for at sikre en så ambitiøs pakke som muligt. Det er i høj grad lykkedes. De grundlæggende ele-

menter i Kommissionens forslag er opretholdt i den endelige aftale. Jeg vil godt nævne de vigtigste fremskridt i forhold til i dag.

For det første får vi et nyt og langt mere effektivt CO₂-kvotesystem. Vi får ét fælles kvoteloft for hele EU. Det vil give en bedre og mere troværdig ramme. En ramme som sikrer, at de besluttede reduktioner rent faktisk også bliver gennemført. Og vi får ensartede kriterier for tildeling af kvoter på tværs af landegrænser, sådan at virksomheder i samme sektor bliver stillet ens.

For det andet får vi væsentligt mere bortauktionering af kvoter, end tilfældet er i dag. Vores tal tyder i retning af, at over halvdelen af kvoterne vil blive auktioneret i 2013 stigende til omkring 70 pct. i 2020.

For det tredje har vi aftalt, hvordan vi i praksis når målet om 20 pct. vedvarende energi i 2020. Her er det i øvrigt sådan, at Danmark har påtaget sig et mål på 30 pct. og dermed går i front.

For det fjerde får vi et sæt ambitiøse bæredygtighedskriterier for biobrændstoffer. Kriterier som vil sikre, at biobrændstoffer er bæredygtige i forhold til natur og miljø. Og vi sikrer en særlig tilskyndelse til at anvende 2. generations biobrændstoffer.

For det femte har der været opbakning til et dansk forslag om fremme af elbiler. Forslaget går ud på at skabe en særlig tilskyndelse til at opfylde målet om vedvarende energi inden for transportsektoren gennem elbiler.

Endelig er det besluttet at reducere bilers CO₂-udledninger markant. Det er målet at reducere udledningerne fra biler med 40 pct. i 2020 i forhold til i dag.

Samlet set er der tale om en rigtig god aftale. Der er selvfølgelig dele, som ville have set anderledes ud, hvis det alene var Danmark, der bestemte. F.eks. havde vi gerne set en endnu højere grad af auktionering. Men i det store perspektiv er det imponerende, at EU kan vedtage en ambitiøs klimapakke på et tidspunkt, hvor overskrifterne ellers mest handler om finansiel krise og økonomisk krise.

På mødet diskuterede vi også Lissabontraktaten. Vi nåede til enighed om en køreplan for, hvordan og hvornår Lissabontraktaten kan træde i kraft. Målet er, at Lissabontraktaten skal kunne træde i kraft ved udgangen af 2009. Irland har forpligtet sig til at søge traktaten ratificeret før udløbet af den nuværende Kommissions embedsperiode. Det vil altså sige senest med udgangen af oktober 2009. EU har så på sin side accepteret at imødekomme Irland på et antal punkter. For det første er der enighed om, at Kommissionen også fremover skal bestå af ét medlem fra hvert land. For det andet er der enighed om, at EU vil give Irland de nødvendige juridiske garantier vedrørende tre emner. Det drejer sig om skattepolitik, om Irlands neutralitetspolitik og om etiske og sociale spørgsmål såsom Irlands abort- og familiepolitik. Den nøjagtige udformning af de juridiske garantier på disse tre områder skal der arbejdes videre med i de kommende måneder under tjek-kisk formandskab. For det tredje vil EU bekræfte den store betydning, som vi tilføjer spørgsmål om bl.a. arbejdstageres rettigheder. Det vil formentlig ske i form af en eller flere erklæringer. Men også det spørgsmål skal afklares nærmere i de kommende måneder. Endelig var der enighed om, at der skal findes en løsning i forhold til antallet af medlemmer af Europa-Parlamentet for at tilgodese de

lande, der i første omgang går glip af pladser, fordi parlamentsvalget jo kommer til at finde sted på grundlag af Nicetraktaten.

Jeg vil sige, at der er god grund til at være tilfreds med den overordnede løsning, der er fundet. Fra dansk side har vi lagt vægt på, at Lissabontraktaten kan træde i kraft snarest – simpelt hen fordi den giver en betydelig forbedring af rammerne for EU-samarbejdet. Den løsning, vi har fundet, betyder, at Lissabontraktaten ikke bliver genforhandlet. Og løsningen betyder, at traktaten ikke skal ratificeres igen af andre medlemslande. Det er samtidig en aftale, som i meget høj grad imødekommer de bekymringer og de hensyn, som er ført frem fra irsk side. Det er selvfølgelig klart, at den nærmere gennemførelse af aftalen skal forhandles på plads frem mod juni næste år. Det er jo en forudsætning for det hele, at der kan blive enighed i det videre forløb frem mod juni. Men bliver der en sådan enighed om disse punkter, ja, så er der grundlag for, at den irske befolkning kan tage stilling til denne samlede aftale.

Vi drøftede på topmødet også tiltag rettet mod den økonomiske afmatning. Der var opbakning til hovedelementerne i Kommissionens økonomiske genopretningsplan, herunder forslaget om en koordineret finanspolitisk ekspansion. Samtidig var der også enighed om, at finanspolitiske tiltag skal afspejle landenes forskellige udgangspunkter og forskellige behov. Og der var enighed om, at vækst- og stabilitetspagten skal overholdes, så vi ikke sætter de offentlige finansers holdbarhed over styr. Set med danske øjne er det positivt, at der var opbakning til, at der på EU's budget skal afsættes ekstra midler til investeringer i energieffektivitet og infrastruktur. Jeg kan sige, at det danske ønske, som bl.a. blev fremført på mødet i udvalget her, om en henvisning til større gennemsigtighed i konklusionernes afsnit om finansiel regulering blev imødekommet.

Endelig skal jeg nævne, at der også var enighed om en erklæring om den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik. Det er jo et spørgsmål, der har været højprioriteret under det franske EU-formandskab. Der er enighed om at styrke EU's militære og civile kapaciteter og ikke mindst om at udvikle en samtænkning mellem civile og militære indsatser. Det er noget, vi fra dansk side lægger megen vægt på. Der er også lagt op til en styrkelse af forholdet mellem EU og NATO. Jeg vil også sige, at det på det punkt alt i alt er et meget positivt resultat, som også er en del af Frankrigs vej tilbage til NATO-samarbejdet.

Formanden glædede sig over, at udvalget havde fået gennemsigtighed ind i konklusionerne.

Per Clausen spurgte, om de garantier, man vil give Irland på tre punkter, giver landet nogle rettigheder, som det ikke har i dag, og om det i givet fald vil have konsekvenser for andre EU-lande. Han ville gerne vide, hvilken juridisk form garantierne formodes at få. Endelig ville han gerne vide, hvad forklaringen er på, at man på de tre førstnævnte områder vil give garantier, mens man på det fjerde, som handler om konfliktretten, kun lægger stor vægt på spørgsmålet – altså kun vil komme med en uforpligtende erklæring. Spiller det overhovedet nogen rolle, eller er det kun glasur på Lissabontraktaten?

Når statsministeren sidder i Det Europæiske Råd og siger, at det er vigtigt, at medlemslandene snarest lægger sidste hånd på foranstaltninger, der kan få det finansielle system til at fungere tilfredsstillende, hvornår har statsministeren så tænkt sig at lægge sidste hånd på de ændringer, der skal til i det danske finansielle system. Per Clausen var ikke sikker på, at alle dem, der venter på lån, kan vente til januar.

Med hensyn til klimaet siger statsministeren, at der er vedtaget en ambitiøs plan – og bagatelliserer de problemer, der er i den – men når der kommer mindre auktionering, kommer der også færre indtægter, som skulle have været brugt til at hjælpe udviklingslandene.

Man har udvidet adgangen til at købe kvoter. Per Clausen spurgte, om det ikke er et meget stort problem, at alle, der har forstand på det, siger, at der ikke sker nogen reel reduktion af udslippet i de tredje verdenslande, hvor man køber kvoterne. Mener statsministeren ikke, det er et problem, at anvendelsen af biobrændstof i praksis fører til, at man opdyrker nogle af regnskovene?

Når man har besluttet sig til, at man vil bruge 300 mio. euro på CO₂-lagring, kan det så undgå at få negative konsekvenser for, hvor mange midler der kan afsættes til forskning og udvikling af vedvarende energi?

Anne Grete Holmsgaard syntes, aftalen med Irland var positiv, men spurgte, om Danmark vil arbejde for, at den del af aftalen, der drejer sig om lønmodtagerrettigheder, får form af en protokol, hvoraf det meget tydeligt fremgår, at man vil beskytte konfliktretten. Hun så det som en mulighed for at sikre, at Lavaldommen kommer op på topmødeniveau.

Hun mente, klimapakken var blevet mere og mere udtyndet, siden Kommissionen fremsatte sit forslag, idet man kan købe over halvdelen af den kvote, man skulle reducere med, i et andet land, der ikke har noget loft over sit udslip. Hidtil har det været regeringens og Kommissionens holdning, at køb skulle være et supplement, hvilket logisk må betyde, at det i hvert fald ikke kan være over 50 pct. Anne Grete Holmsgaard spurgte, hvad Danmark vil gøre. Hun gik ud fra, at vi stadig har den holdning, at vi ikke køber over halvdelen.

Mette Gjerskov forstod, at statsministeren var meget optimistisk, da han kom ud fra mødet i Bruxelles, men mente ikke, man var lige så optimistiske på FN's klimatopmødet i Poznan. Det er da vældig godt, at man har holdt fast i målene, men usikkerheden fik resten af verden til at sige: "Hvem skal så være leder?" Hvis vi overlader det til USA, mente Mette Gjerskov ikke, det ville komme på et niveau, vi kunne være tilfredse med.

Så vidt hun havde forstået, køber vi os til over halvdelen af udledningerne, bl.a. ved CDM-projekter i udviklingslandene. Det syntes hun var et voldsomt uheldigt signal at sende.

Hun forstod, at man kunne støtte kraftværker med op til 15 pct. af investeringen, og ville sikre sig, at det gælder værker, som udnytter restvarmen i form af fjernvarme.

Vi fastholder målene med de tre gange 20, og at vi skal op på 30 pct. som led i en global aftale. Men har vi fået nogen tilkendegivelser fra de andre lande om, hvordan man har tænkt sig at nå op på de 30 pct.?

Pia Adelsteen syntes, det var dejligt, at Irland havde fået lov til at få en folkeafstemning, når man nu ikke fik det i Danmark. Irland har åbenbart også fået nogle garantier eller undtagelser, fordi vælgerne sagde nej. Det kunne vi måske også have fået i Danmark. Hun mente, vi skulle kigge nærmere på det, der var lovet Irland i forbindelse med arbejdsmarkedets parter, og arbejde på, at konfliktretten bliver sikret i Danmark.

Margrethe Vestager fandt det meget positivt, at Lissabontraktaten kan træde i kraft inden udgangen af 2009. Hun opfordrede statsministeren til at arbejde for muligheden for en dansk folkeafstemning om vores forbehold i den kommende tid, idet hun mente, det ville virke stærkt, hvis Danmark kunne være fuldt og helt med i Lissabontraktaten.

Hun var godt klar over, at Danmark havde været imod øremærkning, men ikke desto mindre indebærer direktivforslaget jo, at 20 pct. af indtægterne fra auktionen bør anvendes til de omkostninger, som er forbundet med tilpasningen til klimaændringerne. Derfor spurgte hun, om statsministeren er indstillet på, at der findes en ordning for ulandene som f.eks. den fond, Norge har foreslået. Hun spurgte, om statsministeren har opgivet at bruge provenuet fra salg af CO₂-kvoter til skattelettelser i Danmark.

Hun mindede om, at der ikke er bindende mål for vedvarende energi før 2020, og spurgte, hvordan det så skal lykkes at nå 20 pct. i 2020, når der ikke er lagt nogen sti for, hvordan udbygningen skal ske. Hun syntes, det var besynderligt, at man troede, man kunne nå målet uden at fastsætte delmål.

Hvis man ser på det samlede regnestykke og tager i betragtning, at elsektoren i Østeuropa er delvis undtaget, og at store dele af industrien får en række gratis kvoter, samt at medlemsstaterne kun på papiret er forpligtet til at opfylde reduktionsmålene og VE-målene, er de reduktionsmål, man blev enige om, så realistiske? Når det drejer sig om virkemidlerne, tynder man ud og tynder ud. På den baggrund fandt hun det meget svært at se Europa som foregangsregion.

Jens Kirk pegede i anledning af statsministerens omtale af, at elbiler skal fremmes, på, at også brintbiler er interessante.

Han spurgte, om biobrændstof baseret på brasiliansk majs vil blive betegnet som 1. generations biobrændstof og altså ikke være interessant, når man vil fremme 2. generations teknologi.

Svend Auken bad statsministeren forklare den mekanik, man vil anvende i relation til, at hvert land skal have en kommissær, idet han forstod, at først skal Lissabontraktaten vedtages, og så skal stats- og regeringscheferne med enstemmighed beslutte, at hvert land skal have en kommissær. Som han læste bestemmelsen, kunne det ikke vare evigt.

Mange i Danmark var interesseret i at få løst problemet med konfliktretten i Danmark, og der blev lavet et godt stykke arbejde i Christiansenudvalget. Men et fler-

tal mener, vi skal støtte de europæiske fagbevægelsers ønske om på et tidspunkt at få det løst på Det Europæiske Råds niveau. Derfor syntes han, det var meget rimeligt at stille det spørgsmål, som Per Clausen stillede. Ikke som betingelse for at acceptere Lissabontraktaten, men i fortsættelse af den irske diskussion.

Han mente, alle var glade for, at der kom et resultat vedrørende klima- og energipakken, men han var bekymret for indholdet. Han oplæste følgende fra topmødekongklusionerne: "Denne pakke vil gennemføre de ambitiøse tilsagn, som Den Europæiske Union gav på energi- og klimaområdet i marts 2007 og marts 2008, navnlig målet om, at drivhusgasemissionerne skal være reduceret med 20 pct. i 2020. Det Europæiske Råd bekræfter Den Europæiske Unions tilsagn om at forhøje denne reduktion til 30 pct. inden for rammerne af en ambitiøs og samlet global aftale i København for så vidt angår klimaændringerne efter 2012, forudsat at de øvrige udviklede lande forpligter sig til at nå lignende emissionsreduktioner..." og spurgte, om der deri lå, at USA skal binde sig til en 30 pct. reduktion, hvis Europa skal gøre det. Svend Auken pegede i den forbindelse på, at Berlusconi praler af, at det skal vedtages med enstemmighed, hvis man skal gå til 30 pct.

Svend Auken nævnte, at når man taler om køb af kvoter, er der ikke kun tale om CDM-projekter. Man kan også købe kvoter i Rusland. Financial Times har regnet ud, at Europa kan købe over 60 pct. i udlandet, og for Danmark er det endda 70 pct., således at man i EU kun skal reducere med under 10 pct. I betragtning af at klimapanelet har anbefalet, at vi reducerer med 25-40 pct. uden køb i udlandet, syntes Svend Auken, det var ærgerligt, at det blev så ringe, som det blev.

Statsministeren sagde i relation til Per Clausens spørgsmål om, hvorvidt Irland har fået noget udover hvad der allerede gælder i dag, at for så vidt angår én kommissær pr. land har Irland fået noget, som ikke følger af Lissabontraktaten. Men med hensyn til de juridiske garantier på de andre områder og de ønskede erklæringer kan man godt sige, at Irland ikke har fået noget, de ikke allerede havde. Men man har understreget nogle ting, som var vigtige for de irske vælgere. Der er på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til, hvilken form sådanne juridiske garantier skal have. Det er noget af det, der skal forhandles frem til juni måned.

Statsministeren mente, at der med hensyn til arbejdstagerrettigheder ville blive tale om en erklæring eller lignende, som ikke ville ændre grundlæggende på EU's politik på området, men som kunne bidrage til at styrke opmærksomheden og respekten for lønmodtagernes rettigheder. Hvis der bliver enighed om en sådan erklæring, må den gælde hele EU. Det er selvfølgelig en sag, vi vil følge meget nøje fra dansk side. Det drejer sig om at finde den rigtige balance mellem konfliktretten på den ene side og på den anden side at EU ikke undergraver, at det er arbejdsmarkedets parter, der aftaler forholdene på arbejdsmarkedet.

NOT Planen vedrørende bankpakke 2 for den finansielle sektor i dansk sammenhæng vil blive afklaret i januar måned, hvilket faktisk er en meget hurtig reaktion.

Per Clausen har ret i, at når der auktioneres mindre, end der var lagt op til fra Kommissionens side, så bliver der også et mindre provenu. Statsministeren un-

derstregede, at spørgsmålet om auktionering ikke har noget at gøre med reduktionsmålene, som opretholdes.

Statsministeren sagde til Per Clausen vedrørende biobrændstof, at der bliver fastsat et bæredygtighedskriterium, og vi har presset meget på for at sikre, at der sker en ordentlig fortrængning. Fortrængningprocenten vil i 2017 være på 50 pct. Det er i høj grad Danmarks fortjeneste, at dette langsigtede mål er kommet med. Det er klart, at der skal være et positivt miljøregnskab. Vi skal ikke udvikle en teknologi, hvor biobrændstof konkurrerer med fødevarer. Men hvis teknologien baserer sig på affald, er det da alle tiders.

NOT Han svarede Anne Grete Holmsgaard vedrørende muligheden for at købe kvoter, at han opfattede det som en fleksibilitet. Han ville fremsende et notat, som belyste procenterne. Vi har hele tiden lagt vægt på, at vi skulle klare hovedparten af reduktionen selv. De tal, vi har på nuværende tidspunkt, underbygger, at det bliver tilfældet. Der er tale om en national beslutning om, i hvor høj grad man vil gøre brug af muligheden for at købe kvoter i udlandet, så det er Folketinget og den danske regering, der træffer beslutning om det for Danmarks vedkommende.

I svaret til Mette Gjerskov sagde statsministeren, at han mente, det var et meget positivt signal, der kom fra Bruxelles til Poznan. I Poznan skete der jo ikke fremskridt, før der kom en melding fra Bruxelles.

Der er ikke taget stilling til, hvad den plan, der er lagt frem for Irland, vil betyde for de danske forbehold, svarede statsministeren Margrethe Vestager. Forudsætningen for, at den køreplan, der nu er lagt, kan gennemføres, er, at de forhandlinger, der skal være med Irland frem til juni, fører til et resultat, som er tilfredsstillende for såvel Irland som de øvrige 26 medlemslande.

Med hensyn til anvendelse af provenuet fra auktionen var statsministerens synspunkt uændret. Der er stadig tale om en ikke ubetydelig bortauktionering, og for elsektorens vedkommende er der en helt uændret 100 pct. bortauktionering, så i en dansk sammenhæng vil der stadig være et betydeligt provenu, som kan anvendes i forbindelse med en skattereform.

Med hensyn til, hvordan vi når målet for vedvarende energi, var statsministeren ikke i tvivl om, at det vil ske ved en gradvis forhøjelse af andelen af vedvarende energi i alle medlemslande. Man kan ikke vente til allersidst.

Statsministeren var ikke enig med Margrethe Vestager i, at de beslutninger, der er truffet vedrørende auktionering, betyder en udtynding af midlerne. Målene er faste, og landene skal nå målene. Ud fra fordelingsmæssige synspunkter er det vigtigt, at man auktionerer, men det har ingenting at gøre med landenes forpligtelser. I den forbindelse pointerede statsministeren, at den polske undtagelse betales af de polske kvoter. Han tilføjede, at i forhold til i dag er der jo tale om en kraftig skærpelse af reduktionsforpligtelsen. Statsministeren mente ikke, EU's troværdighed har lidt nogen skade, idet det, landene omkring os lægger mærke til, er, at vi fastholder de ambitiøse mål.

Statsministeren var enig med Jens Kirk i, at brintteknologi er et overordentlig perspektivrigt område. Hvis man på den måde kan koble vindkraft til bilers drivmidler, er der tale om en meget perspektivrig teknologiudvikling.

På Svend Aukens spørgsmål, om beslutningen om én kommissær pr. land vil gælde i al evighed, sagde statsministeren, at den gælder, indtil man træffer en anden beslutning.

I anledning af det, Svend Auken havde refereret at en anden regeringsleder havde udtalt, præciserede statsministeren, at når vi som led i en global aftale skal reducere med 30 pct., skal beslutningen herom træffes efter reglerne om fælles beslutningstagning, dvs. ved en flertalsafgørelse. En global aftale skal jo have et vist indhold, og derfor gik statsministeren ud fra, at når vi går fra 20 til 30 pct., skal de andre industrialiserede lande også yde noget. Hvor meget det præcis skal være for USA's vedkommende, er der ikke taget stilling til på nuværende tidspunkt. I øvrigt skal de mest udviklede af udviklingslandene også bidrage. Det må vi vurdere til december næste år.

Per Clausen spurgte, hvordan en erklæring om konfliktretten kunne få betydning for EF-Domstolens afgørelser.

Er det ikke rigtigt, at EU i dag ikke har en plan for, hvordan man skal tilbyde tredjeverdenslandene en finansieringsordning i forbindelse med topmødet i København.

I anledning af at statsministeren troede, man nok skulle nå målene vedrørende vedvarende energi, selv om der ikke er nogen delmål, pegede Per Clausen på, at vi herhjemme har eksempler på, at det ikke har kunnet lade sig gøre uden delmål, og nævnte i den forbindelse pesticidplanen og vandmiljøplanen.

Anne Grete Holmsgaard mente, det er meget vigtigt, at Danmark arbejder for, at det kommer ind i en erklæring, at man skal sikre konfliktretten, idet det er chancen for at få denne sag op på et topmøde.

Hun syntes, det var positivt, at statsministeren stadig havde den holdning, at hovedparten af reduktionen skal foretages i de enkelte lande. Men Kommissionens egne beregninger viser, at man kan købe sig til over halvdelen af reduktionen.

Hun mente ikke, det hænger sammen, når man tænker på, at i 2060 skal vi være oppe på 60-80 pct. reduktion. Hun ville gerne have statsministeren til at bekræfte, at Danmark under ingen omstændigheder vil købe noget, der ligner halvdelen.

Mette Gjerskov pegede på, at Miljøagenturet sagde, at fra 2012 til 2020 vil over to tredjedel af reduktionen komme fra kreditter.

Hun gentog sit spørgsmål om kraftværker.

Hun pegede på, at amerikanerne ikke kunne tage lederskabet i Poznan, da den nye præsident ikke var tiltrådt. Og det var først en af de allersidste dage, der kom en konklusion fra Bruxelles.

Pia Adelsteen kunne godt forestille sig, at irerne stemte nej, når de opdagede, at de kun havde fået løfte om en kommissær. Hvad er planen så?

Margrethe Vestager sagde, at de øvrige lande måske ikke planlægger en løbende udbygning af den vedvarende energi, fordi de ser på, hvordan vi har håndteret situationen i Danmark i de senere år.

Hun var glad for, at man fik nogle tal for køb, men efterlyste statsministerens politiske holdning til spørgsmålet. Der er jo tale om en national afgørelse.

Hun savnede svar på spørgsmålet om, hvad statsministeren mente om det norske forslag om at sørge for, at der etableres en fond til fordel for ulandene.

Per Ørum Jørgensen bad statsministeren bekræfte, at det er regeringens intention at gennemføre de planer, man har om at nedbringe CO₂-udledningerne på nationalt plan, altså ikke blot vil købe sig aflad.

Han ville også godt have statsministerens bekræftelse af, at der er en sammenhæng mellem klimapakken og det forhold, at Danmark involverer sig i projekter i udviklingslandene, der betyder teknologioverførsel.

Villy Søvndal tog udgangspunkt i, at statsministeren afviste at vente til slut med at opfylde målene, og at han samtidig redegjorde for fortrængningsprocenterne, og spurgte, om det betyder, at statsministeren er villig til at lave nogle bindende delmål.

Formanden sagde, at Europaudvalget ville stille et skriftligt spørgsmål om det med fleksibiliteten, så man kan være sikker på, at der bliver svaret på det, man er interesseret i at vide.

Statsministeren forsikrede til Per Clausen om, at regeringen meget nøje vil følge drøftelserne om konfliktretten, hvilket han allerede havde sagt til sin irske kollega. Han kunne bare ikke på nuværende tidspunkt sige noget om, hvad en erklæring ville komme til at gå ud på, da Irland ikke har fremsat noget specifikt ønske endnu.

Støtte til ulandene og det norske forslag om en fond er bestemt temaer, som indgår i de globale klimaforhandlinger. Det skal diskuteres på topmødet til marts, hvor EU's holdning til det spørgsmål vil blive fastlagt. Statsministeren var ikke i tvivl om, at hvis vi skal nå en global klimaaftale i København, er vi nødt til at udvikle en global finansiel mekanisme, som kan hjælpe med at gøre ny grøn teknologi tilgængelig for fattige lande.

I anledning af Anne Grete Holmsgaards spørgsmål og Margrethe Vesteragers efterlysning af regeringens politiske holdninger sagde statsministeren, at det klart var hans opfattelse, at man ikke bare skal kunne købe kvoter og selv slippe for at gøre noget. Vi har hele tiden holdt fast i, at vi skal gøre hovedparten selv, hvilket også gælder for Danmarks vedkommende. Men principielt var statsministeren tilhænger af fleksibilitet, som giver mest miljø og klima for pengene. Det er simpelt hen sund økonomisk fornuft.

Statsministeren var enig med Mette Gjerskov i, at der vil være behov for et markant politisk lederskab for at få en aftale i København. Han erkendte, at konferencen i Poznan var præget af, at man befandt sig i et vadested. Men det er faktisk fra EU, der er kommet positive signaler, og der er ingen region i hele verden, der har forpligtet sig så ambitiøst.

Statsministeren svarede Pia Adelsteen, at Irland har fået opfyldt sine ønsker. Regeringen har ikke gjort sig tanke om, hvad der vil ske, hvis irerne stemmer nej igen. Nu går vi efter at finde en løsning, som den irske befolkning kan tage stilling til.

Statsministeren var ikke så pessimistisk som Margrethe Vestager med hensyn til, hvordan andre lande så på Danmark, men mente, at de betragtede Danmark som en rollemodel og som et positivt forbillede.

Han bekræftede i svaret til Per Ørum Jørgensen, at der skal ske teknologioverførsel til ulandene i forbindelse med, at vi investerer i projekter i andre lande. Alt andet ville være fjendtligt over for ulandene.

Statsministeren sagde i anledning af Villy Søvnalds bemærkninger, at en løbende forhøjelse af procenten af vedvarende energi ikke var noget, man havde drøftet på topmødet, men det skyldes, at det fremgår af direktivet, at der er delmål.

Punkt 2. Samråd med statsministeren om samrådsspørgsmål I vedr. "Green New Deal" og samrådsspørgsmål D fra EPU vedr. at gøre Danmark til en ny grøn vindnation

EUU alm. del (08) – samrådsspørgsmål I (vedlagt)

EPU alm. del (08) – samrådsspørgsmål D (vedlagt)

Det Europæiske Råd 11-12/12-08 – Bilag 7 (Konklusioner af 15/12-08)

EU-note – E 21 (notat af 12/12-08 om topmødet)

Under dette punkt deltog såvel Europaudvalgets som Det Enerkipolitiske Udvalgs medlemmer.

Samrådsspørgsmål I stillet af Europaudvalget havde følgende ordlyd:

"Hvilke initiativer vil regeringen tage i EU og andre internationale samarbejdsorganer for at få sat gang i en "Green New Deal", hvor finanskrisen og dens konsekvenser modgås af massive investeringer i vedvarende energi og energibesparelser?"

Samrådsspørgsmål D stillet af Det Enerkipolitiske Udvalg havde følgende ordlyd:

"Vil statsministeren redegøre for, hvilke konkrete planer og overvejelser på energi- og klimaområdet der ligger bag planen om at gøre Danmark til en ny grøn vindnation? Vil statsministeren herunder oplyse, om energiaftalen fra februar 2008 overvejes genoptaget, og om der påtænkes ændringer i forslaget til VE-lov, som netop nu behandles i Folketinget?"

Formanden bad statsministeren besvare de to samrådsspørgsmål samtidig. Han oplyste, at på grund af mange mødeforpligtelser kl. 12 skulle samrådet være afsluttet inden da.

Mette Gjerskov begrundede samrådsspørgsmål D, som var stillet af Energiudvalget. Hun havde indkaldt til samrådet på grund af den melding, statsministeren var kommet med på Venstres landsmøde den 16. november, hvorefter der nu skal gøres noget på det grønne område og for klimaet, idet hun ikke kunne få det til at harmonere med de debatter, der havde været i Folketinget. I den forbindelse nævnte hun debatten den 18. november med transportministeren om busser, den 18. november med velfærdsministeren om anlægsloftet, den 19. november med klimaministeren om en tredobling af bevillingerne til Lomborgs institut, den 27. november med miljøministeren om klimamærkning og senest den 2. december med miljøministeren om planlægning af vindmøller.

Per Clausen begrundede samrådsspørgsmål I, som var stillet af Europaudvalget. Han mente, vi i Europa var i den enestående gunstige situation, at vi kunne gøre noget for at modvirke finanskrisen og den stigende arbejdsløshed, samtidig med at vi gjorde noget for at fremme natur og miljø, f.eks. ved at fremme nyt byggeri.

Statsministeren: Jeg er rigtig glad for, at vi får en lejlighed til netop i en sammenhæng at drøfte disse spørgsmål. Jeg var i og for sig ked af, at Mette Gjerskov stoppede den 2. december i sin gennemgang af ting, som var hændt fra afslutningen af Venstres landsmøde og så en periode frem. For jeg synes, et retvisende billede havde fortjent, at man også nævnte, at den 8. december spillede regeringen ud med sit store grønne transportudspil, som jo er første led i udmøntningen af det, jeg sagde på Venstres landsmøde. Det kunne være den korte udgave af svaret på det første spørgsmål.

Til Per Clausen kan jeg sige, at det spørgsmål, der er stillet her, om ikke man burde slå to fluer med ét smæk og give økonomien en stimulans, samtidig med at vi får investeret i en grøn dagsorden, kan jeg svare: Ja men det er lige præcis det, der er min tanke. Det var også derfor, overskriften over det, jeg sagde på landsmødet, netop var "grøn vækst."

Selv om jeg ved, at formanden godt kan lide korte svar, er det nok alligevel for kort. Så jeg vil godt uddybe det, jeg her har sagt, en lille smule.

Det indgår i spørgsmålet fra Energiudvalget, om regeringen i lyset af det passede har planer om at genåbne energiaftalen og ændre loven om vedvarende energi. Jeg kan starte med at slå fast, at vi har ingen planer om at genåbne den energiaftale, som et meget bredt flertal i Folketinget indgik i for mindre end et år siden. Det var i februar. Det samme gælder loven om vedvarende energi, som jo er en del af energiaftalen. Der er efter vores opfattelse tale om en meget ambitiøs energiaftale, og vi har en stor opgave foran os med at gennemføre aftalen, så vi kan dreje Danmarks energiforsyning over på et nyt, grønt spor. Hvis vi her fra Christiansborg sender signaler, som skaber uklarhed og tvivl om dansk energipolitik, risikerer vi jo, at investorer og andre aktører standser udbygningen med vedvarende energi. Det ville være stærkt uheldigt, ikke mindst i lyset af at Danmark netop har overtaget ledelsen af klimaprocessen op mod topmødet i København om mindre end 12 måneder. Jeg vil altså opfordre til, at vi fra politisk hold giver energisektoren arbejdsro, samtidig med at vi fastholder fokus på det lange sigt.

Som nævnt tidligere er det regeringens vision at gøre Danmark helt uafhængig af fossile brændstoffer som kul, olie og gas. Vi ved alle sammen, at det vil kræve grundlæggende ændringer i det danske samfund over de kommende årtier. Men det vil også give nye muligheder i form af titusindvis af nye jobs. Man kan tale om en gradvis, men målrettet grøn revolution af det danske samfund.

Regeringens indsats vil følge fire spor: For det første vil vi gennemføre ambitiøse og fokuserede reformer inden for bl.a. transport, landbrug, miljø og bygninger. For det andet vil vi gennemføre en grøn skattereform. For det tredje vil vi gøre Danmark til et vækstcentrum for grøn teknologi og udvikling. For det fjerde vil vi stå i spidsen for arbejdet med at opnå en international klimaafnåtte i København i 2009.

Hvis vi starter med transport m.v., så er det sådan, at regeringen den 8. december præsenterede et ambitiøst grønt transportudspil. Transportplanen er den første, der sætter målet ind på at stoppe den konstante stigning i CO₂-udslip fra transport og vende det til et fald over de kommende år. Vi vil bl.a. løse opgaven ved at udbygge den kollektive transport, så langt flere tager toget i stedet for bilen. Det vil selvsagt gavne klimaet. Vi vil gennemføre en grøn omlægning af bilbeskatningen, så det bliver markant billigere at købe en energioekonomisk bil. Bl.a. skal det være attraktivt at købe en elbil, så vi får udbredt den nye teknologi. Til gengæld skal det være dyrere at bruge bilen. Særligt i områder og på tidspunkter, hvor vejnettet er belastet af trængsel. Det er klart, at den omlægning skal ske inden for rammerne af skattestoppet.

Regeringen vil også i begyndelsen af 2009 præsentere et udspil til grøn vækst på miljø- og fødevarerområdet. Vi skal have en grøn fødevarersektor. Landbrugets udledning af næringsstoffer og drivhusgasser skal ned. Vi skal have reduceret de skadelige virkninger fra pesticiderne. Og vi skal have mere og bedre natur. Samtidig skal landbrugserhvervet have nye vækstmuligheder. Bl.a. som leverandør af grøn energi.

Endelig vil regeringen i begyndelsen af det nye år lancere en strategi for energibesparelser i bygninger og boliger. Danmark har allerede i dag nogle af de skrappeste energikrav til nybyggeri i verden. Men vi sætter nye mål. Målet er, at energiforbruget i nye bygninger skal være reduceret med 75 pct. i 2020. Desuden vil regeringen i strategien foreslå konkrete initiativer, som kan reducere energiforbruget i eksisterende bygninger.

Regeringen har herudover taget skridt til at forberede næste fase i den grønne omstilling. Regeringen nedsatte således en klimakommission i foråret 2008. Den skal bl.a. give solidt grundlag for at udarbejde en langsigtet klimapolitik, der yderligere kan reducere udledningen af drivhusgasser og samtidig understøtte økonomisk vækst og velstand. Et væsentligt tema i kommissionens arbejde er nye intelligente måder, hvorpå man kan spare på energien og gøre energianvendelsen endnu mere effektiv. Et andet tema er, hvordan vi indpasser vind, sol, biomasse og anden vedvarende energi i et stabilt forsyningssystem. Tanken er, at klimakommissionen skal afrapportere i 2010.

Så er der skat. For udover disse fokuserede reformer af centrale sektorer vil regeringen også designe en kommende skattereform, så den understøtter den grønne vækstvision. Vi har brug for et skattesystem, hvor det bedre kan betale sig at yde en ekstra indsats, bedre betale sig at tage et arbejde. Men vi har også brug for et skattesystem, som styrker incitamentet til at handle grønt og handle energioekonomisk. Regeringen vil derfor gennemføre en grøn skattereform, hvor vi sænker skatten på arbejde og øger incitamentet til at spare på energien. I det hele taget skal vi være bedre til at bruge markedets egne instrumenter til at nå de grønne mål. F.eks. ved hjælp af omsættelige kvoter, som vi jo kender det fra CO₂-området.

Så er der forskning og udvikling og innovation af grøn teknologi. Det er jo sådan, at Danmark har meget stærke kompetencer inden for det energiteknologiske om-

råde. Vores eksport af energiteknologi er vokset hurtigere end den generelle eksport de seneste ti år. Og værdien af eksporten af energiteknologi er nu på over 50 mia. kr. årligt. Det er en position, som vi skal styrke og udnytte. Regeringen vil gøre Danmark til et førende grønt teknologilaboratorium. Vi skal være centrum for udvikling og demonstration af nye teknologier. F.eks. forskning og udvikling af teknologier som kan lagre strømmen fra vindmøller og bruge den i transportsektoren eller i husholdningerne. F.eks. nye teknologier på transportområdet, som kan reducere afhængigheden af de fossile brændsler. Det er områder med meget store muligheder.

Regeringen vil foreslå de partier, der står bag aftalen om globaliseringsmidlerne, at vi målretter en meget betydelig del af de ufordelte globaliseringsmidler frem mod 2012 til at realisere en grøn vækstvision. Samtidig vil vi gøre det attraktivt at etablere storskalaforøg på f.eks. transportområdet. Ideen er at gøre det attraktivt for offentlige og private at indgå partnerskaber for at afprøve f.eks. nye transportteknologier i den kollektive transport.

Jeg vil gerne sige, at det efter regeringens opfattelse er en national opgave at få drejet Danmark over på et grønt spor. Regeringen vil derfor i forbindelse med de konkrete udspil invitere til et bredt samarbejde. Nøgleordene for regeringens tilgang er:

- Højt ambitionsniveau. Regeringen vil sætte ambitiøse mål og tage hånd om de reelle problemstillinger, ligesom vi har gjort det med transportudspillet.
- Konkrete og troværdige løsninger. Regeringen vil præsentere konkrete løsninger på de udfordringer, som vi står over for. Vi vil vælge de løsninger, som bedst og billigst kan indfri vores målsætninger.
- Tryk i gennemførelsen. Det er vigtigt, at reformerne bliver forankret bredt. Regeringen vil derfor lægge sine reformforslag åbent frem og gennemføre initiativerne, så der bliver tid til at tilpasse sig.

Men indsatsen rækker ud over det nationale. Vi arbejder målrettet for, at der også i EU og i andre internationale organisationer bliver taget initiativer, der kan understøtte udviklingen i retning af et lavemissionssamfund. Med EU's klima- og energipakke har vi en særdeles god ramme for at fremme CO₂-reduktioner, fremme energieffektivisering, fremme vedvarende energi i Europa. Vi får et nyt og bedre kvotesystem, der via prismetanismen sikrer, at virksomhederne har de rigtig incitamenter til at investere i klimavenlige teknologier.

Jeg synes, det er vigtigt at være opmærksom på, at selv om vi når målet om udbygning af den vedvarende energi, så viser prognoserne, at EU også i fremtiden vil være afhængig af importeret energi. Derfor er det afgørende, at EU forstærker indsatsen for at forbedre energiforsynings sikkerheden. På den baggrund er det meget positivt, at EU-Kommissionen i november fremlagde en handlingsplan for energisikkerhed og energisolidaritet. Det er forventningen, at planen i løbet af 2009 vil blive udmøntet i konkrete beslutninger. Regeringen vil forsøge at præge det arbejde mest muligt med danske fingeraftryk, herunder styrket EU-fokus på øget energieffektivitet, bl.a. gennem fremme af lavenergibyggeri, fremme af elbiler og anvendelse af den mest energieffektive teknologi i erhvervslivet.

Det er også vigtigt med ordentlig spredning af energikilder og energiforsyning. Ikke mindst via en udbygning af el- og gasforbindelserne. Fra dansk side vil vi især arbejde for, at vi får en bedre energiforsyning i Østersøområdet, ikke mindst når vi taler om de tre baltiske stater. Her har EU-Kommissionen fremlagt det, der hedder Baltic Interconnection Plan, som vi vil arbejde for får topprioritet. Vi vil også arbejde for større satsning på forskning i energieffektivitet og vedvarende energi inden for EU's forskningsprogrammer.

Endelig er der jo den store internationale klimakonference i København. Det bliver selvfølgelig en af de vigtigste prioriteter i det kommende år at arbejde på at få en global klimaaf tale på plads. Der er ingen grund til at skjule, at den udfordring er blevet endnu større i lyset af finanskrisen og den økonomiske usikkerhed. Ikke kun herhjemme, men også i mange kernelande som f.eks. USA og Kina er regeringerne enige i, at en løsning på klimaproblemet også kan være en løsning på den økonomiske recession. Min klare opfattelse er, at hvis alle arbejder hen imod sådan en ny grøn økonomi med et lavemissionssamfund, så vil det kunne skabe stor, bæredygtig vækst både i ilande og ulande. Regeringens grønne strategi indgår derfor som et bidrag til den globale omstilling til en grøn økonomi. Danmarks værtskab for klimakonferencen næste år er en kolossal opgave. Regeringen vil arbejde for en ambitiøs FN-aftale, en FN-aftale der reelt sikrer de nødvendige indsats for at løse klimaproblemet. De spørgsmål, vi behandler, går ind til kernen af vores økonomier og dermed vores fremtid. Derfor er der også behov for engagement af stats- og regeringschefer. Jeg er i nær kontakt med FN's generalsekretær og forventer, at der inden for få måneder bliver indkaldt til et møde, hvor en kernegruppe af stats- og regeringschefer vil drøfte, hvordan vi kan nærme os en løsning på klima- og energiproblemerne.

Der er især tre hovedudfordringer, som vi skal bruge det kommende år på at få løst. For det første fordelingen af reduktionsindsatsen, herunder med ambitiøse reduktionsmål for industrilandsene og indsats fra de store udviklingslande; men det er klart, de rige lande må gå forrest. For det andet at sikre udvikling og finansiering af de mekanismer, der skal understøtte landenes overgang til bæredygtig udvikling, herunder gennem udvikling og udbredelse af lavenergiteknologi. Endelig for det tredje hvordan vi sikrer tilvejebringelse af midler til de fattigste udviklingslandes tilpasning til klimaforandringer. Jeg forventer et stort og positivt amerikansk engagement på højt niveau i de internationale forhandlinger. Kina har også vist vilje til at nå en aftale i København. Det er oplagt, at en aftale i sidste ende vil afhænge af en fælles forståelse mellem USA, Kina og EU. Så EU spiller altså en meget væsentlig rolle som den region, der kan drive forhandlingerne fremad ved at vise, at der også er handling bag ordene. Nu har vi fået klima- og energipakken. Næste skridt er forårstopmødet til marts næste år, hvor EU må komme med et ambitiøst udspil om finansiering i en global aftale om teknologiudvikling og teknologioverførsel. Vi vil fra dansk side arbejde ihærdigt for at bidrage til det.

Formanden takkede for den fyldige redegørelse, som han mente, udvalget ville værdsætte at få en genpart af til nærmere studium.

Villy Søvndal takkede statsministeren for den grundige redegørelse. Han mente, det var nyt for alle, at statsministeren havde foretaget en dramatisk kovending og var blevet "The new Fogh" – altså ikke mere var den gamle synder, men den nyfødte grønne politiker. Men han kunne ikke rigtig finde det nye i regeringens politik og nævnte i den forbindelse anlægsstoppet i kommunerne, som ikke måtte bruge deres egne penge til at sætte nye projekter i gang, den kollektive trafik, hvor 20 pct. af busruterne er ved at lukke, øget tilskud til Lomborgs institut og statsministerens betegnelse af præsident Bush som en grøn mand.

Margrethe Vestager havde også svært ved at se statsministerens grønne visioner afspejlet i regeringens politik og efterlyste bindende mål for, hvor meget CO₂-udslippet skal reduceres inden for transportsektoren.

Helle Thorning-Schmidt syntes, det var en fremragende tale, statsministeren holdt på Venstres landsmøde, men kunne ikke rigtig finde ud af, hvad der så var det nye i Venstres og regeringens politik, efter at den var blevet grøn. Hun ville gerne finde ud af, hvor langt omvendelsen rækker, og hvor omslaget giver sig udslag i konkrete handlinger. I den forbindelse nævnte hun stop for kulkraftværker, forskning i solceller, bølge- og vindkraft, bindende mål for CO₂-udslip og energirenovering af offentlige bygninger som fire konkrete eksempler. Hun pegede på, at i de sidste 3 år er det korrigerede CO₂-udslip øget, og for første gang i 30 år har vi fået en negativ udvikling med hensyn til vindmøllekapacitet som et klart resultat af regeringens beslutning om at droppe 3 havmølleparker. På den baggrund spurgte hun, om statsministeren vil rette på de fejl, der havde indsneget sig i energiaftalen – f.eks. den tåbelige erstatningsordning i forbindelse med vindmøller, som Dansk Folkeparti fik sneget ind – og stille krav til transportsektoren om at bidrage til at nedbringe CO₂-udslippet.

Statsministeren forstod, at oppositionen syntes, der var sket en omvendelse, og fornemmede en slet skjult irritation over, at han var blevet grøn. Han ville i relation til Villy Søvndals bemærkninger henvise til skriftens ord om, at der er større glæde i himlen over en synder, der omvender sig, end over 99 retfærdige, som ikke har omvendelsebehov. Han bedyrede, at han faktisk mente det.

Han pointerede i anledning af Villy Søvndals bemærkninger, at der ikke er tale om noget anlægsstop, idet der er masser af muligheder for kommunerne til at prioritere fornuftige energiinvesteringer inden for rammerne af det kommunale anlægsloft. De skal blot overholde de budgetter, der er lagt. Om der så i en kommende økonomiaftale med kommunerne er behov for en endnu større ramme, bliver afklaret i forhandlingerne med kommunerne, som skal ses i lyset af den samlede konjunktursituation.

Det samme gælder kollektiv trafik. Regeringen går ind for en kraftig udbygning af den kollektive trafik med vægten på togtrafikken, men selvfølgelig er kollektiv trafik også andet end tog. Det er bl.a. busser, men på det område er der ikke så stort behov for infrastrukturinvesteringer.

Statsministeren forstod, at Villy Søvndal var kritisk over for bevillingen til Lomborgs institut, men havde aldrig forstået den aversion, oppositionen havde over

for at høre andre synspunkter. Han selv syntes, det var velgørende at få tingene belyst fra alle sider, og syntes, det var en god idé at få mest muligt ud af pengene.

I besvarelsen af Margrethe Vestagers spørgsmål om mål for udledningerne pointerede statsministeren, at Danmark på en række punkter er forpligtet.

Han henviste Helle Thorning-Schmidt til, at man må diskutere transportsektorens udledninger i forbindelse med den grønne transportpolitik, som regeringen har lagt frem. Han delte opfattelsen af, at transportsektoren skal bidrage markant til nedbringelsen af CO₂-udledningerne.

Han sagde til Helle Thorning-Schmidt, at han ikke syntes, man kunne indgå en aftale om energipolitikken og så bagefter sige, at det var en dårlig aftale, som skulle laves om. Det ville statsministeren sige ret stærkt, idet det er vigtigt for aftaler, man indgår på Christiansborg. Når man indgår en aftale, må man stå ved den, både når det gælder surt og sødt, mener regeringen. Regeringen havde også givet indrømmelser i forbindelse med aftalen.

I forbindelse med vindmøller havde et af aftalepartierne, nemlig Dansk Folkeparti, et stærkt ønske om at få en erstatningsordning ind, og det mente statsministeren faktisk øgede den folkelige forståelse for opstillingen af vindmøller, hvilket han syntes var godt. Han mente, det ville være fjendtligt over for vindmøller, hvis man bare ville presse dem ned over befolkningen.

Statsministeren var enig med Helle Thorning-Schmidt i, at alle former for vedvarende energi må have vor interesse.

Med hensyn til kulkraftværker havde statsministeren det mål, at Danmark skal være et fossilfrit samfund ud i fremtiden, men hvis vi skal være realistiske, må vi erkende, at der vil være en periode, hvor vi er afhængige af fossile brændstoffer, og i den periode gælder det om at anvende de fossile brændstoffer så rent og miljøvenligt som muligt, og den kulteknologi, som DONG repræsenterer, er væsentligt bedre end den, man har i andre lande.

Anne Grete Holmsgaard syntes, det var dejligt, at statsministeren var blevet grøn. I forbindelse med statsministerens løfte om, at der skal være mere natur, nævnte hun fødevareministerens løfte om, at alt det, der pløjes op som følge af ophævelsen af braklægningsordningen, skal genskabes.

Hun pointerede, at det er vigtigt, at Brasilien deltager i forarbejdet til den internationale klimakonference, idet der bliver fældet megen urskov i Brasilien. Hun syntes, den rige verden havde givet den tredje verden en temmelig kold skulde i Poznan.

I anledning af at statsministeren sagde, at Danmark fokuserer meget på de baltiske lande, pegede Anne Grete Holmsgaard på, at det er vigtigt, at vi speeder op, når det gælder havmiljøet, og nævnte, at vi har mulighed for at lave et stort havmølleområde mellem Møn og Sverige efter 2012.

Per Clausen syntes, statsministeren skulle være glad for den udstrakte hånd fra Socialdemokraterne. Når han holder en stor grøn tale, må det da være dejligt med en aftalepartner, der siger: "Skulle vi ikke gøre den aftale, vi har lavet, bedre?" Hvordan hænger den grønne linje sammen med, at regeringen ikke er indstil-

let på at stille nogle skrappe krav til byggeri i Danmark? I relation til det ambitiøse transportudspil spurgte Per Clausen, om statsministeren har opgivet ambitionen om at nedbringe CO₂-udslippet markant i de kommende år – også selv om det betyder, at det bliver dyrere at køre bil i Danmark, og at man får en reduktion i antallet af biler.

Svend Auken henviste til, at for to år og to måneder siden holdt han en meget anerkendende tale i Folketinget, da statsministeren omvendte sig første gang. Han havde ikke talt om en kovending, men brugt betegnelsen pirouette. Nu er der gået to år, og der er ikke sket noget. Selvfølgelig står Socialdemokraterne ved den indgåede energiaftale. De spørger bare, om man ikke kan gøre den lidt mere ambitiøs.

Hvis man ønsker et fossilfrit Danmark, er det så klogt at sende det signal til omverdenen, at man ophæver det stop for kulkraftværker, vi har haft i en årrække?

Svend Auken delte statsministerens synspunkt om, at det er godt at have ytringsfrihed, og at det er godt, at vi har amatører som Bjørn Lomborg til at kritisere eksperterne. Men når Bjørn Lomborg skriver en artikel i Wall Street Journal, som er et flammende angreb på den nye amerikanske klimapolitik, og hvor han taler om Obamas "hot air", skal den danske stat så betale for det?

Statsministeren svarede Anne Grete Holmsgaard, at i begyndelsen af 2009 vil regeringen fremlægge et samlet udspil, hvor den ene søjle er skrappe krav til landbruget, når det gælder udledninger og brug af pesticider, og den anden søjle er mere natur, bl.a. flere nationalparker og grønne områder nær de større byer. Endelig er der den tredje søjle, som handler om grøn vækst og grøn energi.

Han var enig med Anne Grete Holmsgaard i, at Brasilien er en nøglespiller i de kommende klimaforhandlinger. Han havde også ved flere lejligheder haft samtaler med præsident Lula, som er meget optaget af biobrændstof. Vi forsøger at lede udviklingen i retning af 2. generations biobrændstof.

Når det drejer sig om årene efter den nuværende energiaftale – altså efter 2012 – var statsministeren parat til at drøfte havmølleparker. Han mindede om, at der inden for rammerne af den energiaftale, der er indgået, skal foretages en vurdering, inden aftalen udløber. Han var enig i, at man må se vindenergi i et Østersøperspektiv.

Statsministeren syntes ikke, der var dækning for Per Clausens udtalelse om, at statsministeren skulle have udtalt sig afvisende over for skærpede krav til energieffektivitet i bygninger. Han sagde faktisk det modsatte i sine indledende bemærkninger, hvor han nævnte, at målet er, at energiforbruget i nye bygninger skal reduceres med 75 pct. i 2020.

I svaret til Svend Auken sagde statsministeren, at det altid er sådan, at hvis alle parter er enige om det, kan man lave en aftale om. Han havde særlig hæftet sig ved aftalen vedrørende vindmøller, hvor han havde afvist at lave aftalen om. Han syntes i øvrigt, aftalen var temmelig ambitiøs.

Statsministeren syntes, det var rimeligt at se kulkraftværker i sammenhæng med, at der samtidig for kraftsektoren blev en forpligtelse til i højere grad at anvende

biomasse. Han fastholdt, at dansk kulkraftteknik er mere grøn end det, man kender i andre lande, så han syntes ikke, man skulle afskære danske firmaer fra at gøre sig nyttige på det felt.

Den danske regering giver ikke statsstøtte til angreb på andre landes regeringer, men vi har ytringsfrihed her i landet, og der er mange, som får statsstøtte, som absolut ikke udtaler sig på linje med den danske regering, f.eks. adskillige NGO'er. Den danske regering har støttet de projekter, som den kommende amerikanske præsident har fremlagt, og statsministeren så frem til et stærkt amerikansk lederskab i klimaforhandlingerne frem mod konferencen i København til december næste år. Han ville gerne have et godt og tæt samarbejde med den kommende amerikanske præsident.

Mette Gjerskov måtte konstatere, at statsministeren ikke havde sagt o.k. til et eneste af de socialdemokratiske forslag, og argumenterede stadig for, at "The new Fogh" burde gå med til et tillæg til energiaftalen.

Problemet med Lomborg er, at hans konsensuscenter har fået tredoblet bevillingerne, og at det er det eneste, der er på finansloven.

Hun spurgte, om statsministeren mente, de var nogle klaphatte i kommunerne, når de ikke kunne finde ud af at omprioritere, så de fik råd til energiinvesteringer inden for anlægsloftet.

Helle Thorning-Schmidt delte statsministerens holdning til forlig indgået på Christiansborg, men hvis statsministeren var blevet klogere, kunne man godt tage aftalen op til revision og gøre den bedre. Når statsministeren henviser til sig selv som den omvendte synder, mindede Helle Thorning-Schmidt om, at så skal man også forsage alle sine gerninger. Derfor spurgte hun, om statsministeren nu fortrød, at han havde aflyst tre vindmølleparker, og om statsministeren ærgrede sig over, at der i de sidste tre år var sket en forøgelse af udledningerne af drivhusgasser.

I forbindelse med, at statsministeren talte om målene for transportsektorens CO₂-udledninger, syntes Helle Thorning-Schmidt, vi allerede i dag skulle træffe beslutning om en målsætning om, at 25 pct. af reduktionen skal komme fra transportsektoren.

Villy Søvndal var ikke bitter, men han undrede sig, når han så, at alle de afgørende kurver peger den forkerte vej – i modsætning til i Svend Aukens tid, hvor alle kurverne pegede den rigtige vej. Hver gang oppositionen prøver at teste regeringens grønne linje i praksis, siger statsministeren nej. Villy Søvndal fik nærmest det indtryk af statsministerens svar, at kul nu er grønt.

Statsministeren var ikke imponeret over, hvad oppositionen havde at byde på, når man i en diskussion om de store klimaproblemer på kloden kun kan nævne anlægsloftet og busdriften i Danmark samt et kulkraftværk. I forbindelse med transportudspillet får vi at se, om der er bærekraft i oppositionens ønsker om en grønnere politik. Og senere kommer regeringen med et stort udspil om grøn vækst, der godt kan opfattes som et tillæg til energiaftalen. Det er konkrete ting, som der bliver lejlighed til at forhandle. Endelig kommer der oplæg til en grøn skattereform. Der bliver altså rig lejlighed til i de kommende måneder at teste, om

der er reel vilje til at indgå politiske aftaler om noget helt andet end de småting, som oppositionen har bidraget med i dag.

Udgifterne til Bjørn Lomborgs institut er en dråbe i havet i forhold til, hvad klimakonferencen vil komme til at koste.

Statsministeren sagde til Helle Thorning-Schmidt, at når det gælder vedvarende energi totalt, er der sket en ganske betydelig udbygning også under denne regering, og vi er nu oppe på næsten 17 pct. Det tal er steget i løbet af den periode, hvor den nuværende regering har haft magten.

Statsministeren forstod ikke helt Helle Thorning-Schmidts påstand om, at vindkraft skulle udgøre en mindre andel af vor energiproduktion, for når man ser på antallet af kilowattimer, viser tallene en stigning.

Statsministeren afviste at sidde i et samråd og forhandle mål for transportsektorens udledninger, men han delte ønsket om, at transportsektoren skal bidrage kraftigt til en sænkning af udledningerne.

Statsministeren opfattede ikke sig selv som en omvendt synder. Han havde blot refereret til, hvordan oppositionen havde opfattet ham. Han ville i øvrigt ikke forsage alle sine gerninger. Det ville nok blive for omfattende. I øvrigt henviste han til, at inden for den lutherske kristendom får man syndsforladelse uden videre.

Formanden sagde, at der er større glæde i himlen over en omvendt synder end over 99 retfærdige, som ikke har omvendelse behov. Men det forudsætter, at den pågældende mener det alvorligt.

Margrethe Vestager fastholdt, at energiforbruget er steget for første gang i mange år. Når hun var optaget af udledningerne fra transportsektoren, er det fordi 31 pct. af de samlede udledninger i 2007 kom fra transportsektoren. Så er det ikke nok at henvise til internationale mål. Så må vi selv sætte en målsætning, sådan som klimaministeren var inde på det tidligere på året.

Per Clausen ville gerne se konkrete skridt fra regeringens side. Statsministeren vil tilsyneladende have syndsforladelse to gange. Han fik det i 2006, da han lovede, at CO₂-udledningerne og energiforbruget ville falde, men det er steget siden da. Derfor er oppositionen en lille smule skeptisk, når statsministeren igen springer ud som grøn. Men i den udstrækning regeringen vil gå ind i forhandlingerne med et virkelig ambitiøst sigte, kan man regne med Enhedslisten.

Anne Grete Holmsgaard mente, det ville hjælpe på troværdigheden, hvis statsministeren ville svare lidt konkret. Vil statsministeren komme med et nyt klart mål for, hvor meget CO₂-udledningen skal ned inden for transportsektoren? Vil man lave en ambitiøs udbygning af havmølleparkerne i Østersøen og ikke blot henvise til, at det skal vi diskutere i 2011? Er det sidste kulkraftværk bygget i Danmark? Hvornår vil man lave en afviklingsplan for kulkraft i Danmark?

Per Ørum Jørgensen var på trods af henvisningerne til de hellige skrifter ikke blevet åndeligt beriget. Han var lidt skuffet over, at Helle Thorning-Schmidt ville lave den aftale om, som hun selv havde indgået for nogle måneder siden. Han citerede flere af deltagerne i Poznan for meget rosende udtalelser om danskerne som en rollemodel, bl.a. FN's generalsekretær, Al Gore og den polske præsident.

Helle Thorning-Schmidt hæftede sig ved, at statsministeren ikke havde tilbagevist det, hun to gange havde sagt om, at udledningerne af CO₂ – altså det korrigerede CO₂-udslip – faktisk var steget i de sidste 3 år i træk. Oprører det ikke statsministeren, at vi med hensyn til vindmøllekapaciteten faktisk for første gang ser en negativ udvikling? Det viser tallene fra energiministeren fra januar 2008. Det kan man ikke betegne som småting. Det er ikke ligegyldigt, om man nedlægger busruter. Det er ikke ligegyldigt, hvor meget af CO₂-udledningerne der kommer fra transportsektoren. Hun mente, det var fuldstændig hul i hovedet, at kommunerne ikke må have lov at energirenovere offentlige bygninger, når de har penge til det. Det kan ikke vente til næste år. Socialdemokraterne er ikke sure over, at statsministeren har ændret holdning, for Socialdemokraterne vil gerne i gang med at løse de udfordringer, vi står over for. Men Socialdemokraterne møder ikke megen imødekommenhed, når de foreslår noget, som man kan sætte i gang på nuværende tidspunkt.

Mette Gjerskov konstaterede opsummerende, at på alle de punkter, hvor hun havde stillet konkrete forslag, havde statsministeren sagt nej.

Svend Auken syntes personligt, det havde været åndeligt berigende at høre debatten.

Statsministeren sagde til Per Clausen, at vi jo var enige om målet, nemlig at transportsektoren skal yde et markant bidrag til nedbringelse af CO₂-udledninger. Regeringen har til hensigt næste år at fremlægge en samlet plan for reduktionen af CO₂-udledninger uden for kvotesektoren, hvilket bl.a. er fra transporten. Men derudover bliver der mere konkret lejlighed til at diskutere transportsektorens bidrag i forbindelse med den grønne transportpolitik, som regeringen vil indbyde partierne til forhandlinger om.

Med hensyn til den fremtidige udbygning af havmølleparker havde statsministeren sagt, at han synes, det er fornuftigt, at de partier, der har en aftale om energipolitikken, sætter sig sammen og vurderer, hvad vi skal gøre, når den internationale klimaaftale forhåbentlig er faldet på plads, altså i 2010.

Med hensyn til kulkraftværker tilrettelægger DONG sin politik på området inden for de rammer, som vi politisk har stillet op. DONG skal selvfølgelig leve op til de miljø- og klimakrav, som er fastsat politisk.

I anledning af Per Ørum Jørgensens bemærkninger sagde statsministeren, at det er tankevækkende at høre, hvordan man i verden omkring os betragter Danmark som en positiv rollemodel. Han fandt det trist, at oppositionen i det danske folketing ikke på samme måde var i stand til at glæde sig over de fremskridt, der sker i Danmark, og at oppositionen ikke bidrager til at styrke opfattelsen af Danmark som en positiv rollemodel.

Statsministeren fastholdt i svaret til Helle Thorning-Schmidt, at de tal, han havde, viste, at CO₂-udledningerne var faldet i den periode, der var tale om. Vi har ikke de endelige tal for 2007, men i perioden fra 2002 til 2006 er de korrigerede tal faktisk faldet. I den forbindelse advarede statsministeren mod at kigge på det enkelte år, idet udslippet i et enkelt år kan være påvirket af import og eksport.

Med hensyn til vind viste det seneste tal fra 2007, at vindenergi tegner sig for små 20 pct. af den indenlandske elforsyning. Vi udbygger kapaciteten. Hvor meget den så bliver udnyttet, afhænger af, om det blæser eller ej. Regeringens hensigt er at udbygge kapaciteten, og der er sat mål op for de kommende år.

Mette Gjerskovs opsummering må stå for hendes egen regning. Statsministeren kunne ikke genkende den. Det er faktisk regeringens opfattelse, at der i de kommende måneder skal forhandles ganske ambitiøse planer, som man godt kan kalde et tillæg til den energiaftale, der er indgået. Der bliver altså rig lejlighed til at drøfte den grønne dagsorden i de kommende måneder – ikke teori, men praktiske og konkrete initiativer.

Formanden kunne ikke tilbageholde en bemærkning om, at mange sidder med en fornemmelse af, at regeringen pynter sig med lånte fjer. Han mente, alle i debatten havde levet op til skriftens ord om, at man ikke skal sætte sit lys under en skæppe.